

Стаття та будь-який пов'язаний з нею опублікований матеріал поширюється за ліцензією Creative Commons Attribution License (CC BY 4.0).
The article and any related published material are licensed under the Creative Commons Attribution License (CC BY 4.0).

УДК 1:004.8:316.77

DOI: <https://doi.org/10.17721/2523-4064.2026/14-12/15>

Олександр НЕЗДОЛЯ, асп.
ORCID ID: 0009-0000-8406-7269
e-mail: s.nezdolia@gmail.com

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна

ФІЛОСОФСЬКИЙ АНАЛІЗ ЦИФРОВОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ (МІЖ АВТЕНТИЧНІСТЮ, ПЕРФОРМАТИВНІСТЮ ТА ШТУЧНИМ ІНТЕЛЕКТОМ)

Вступ. У статті досліджується феномен цифрової ідентичності в умовах глобальних трансформацій сучасного суспільства. Разом з тим актуальність теми зумовлена зростаючим впливом цифрових технологій та штучного інтелекту на процеси самоконструювання особистості. У статті здійснено філософський аналіз цифрової ідентичності крізь призму співвідношення автентичності та перформативності, а також продемонстровано основні риси сучасного міждисциплінарного наративу.

Методи. Методологічну основу статті становить комплекс історико-філософської методології, він у свою чергу доповнений герменевтичним, порівняльним і міждисциплінарним підходами. Це дозволило здійснити інтерпретацію ключових концепцій ідентичності та виявити їх трансформацію у цифровому середовищі. А також прослідкувати основні впливи розвитку штучного інтелекту на самосприйняття особистості.

Результати. У статті встановлено, що цифрова ідентичність формується у взаємодії між прагненням до автентичності та необхідністю перформативної самопрезентації. А також показано, що соціальні мережі та цифрові платформи сприяють множинності ідентичностей та водночас підсилюють їхню залежність від зовнішніх оцінок, алгоритмічних структур тощо. У результаті обґрунтовано, що штучний інтелект виступає не лише інструментом, втім, активним чинником формування ідентичності.

Висновки. Сьогодні цифрова ідентичність є динамічним феноменом, який поєднує елементи індивідуальної свободи, соціальної взаємодії та технологічного впливу. Вона не зводиться ні до автентичного "Я", ні до суто перформативної конструкції, а постає як їхня складна взаємодія. Узагальнюючи, можна систематизувати ключові ідеї та визначити основні вектори спрямування думки, а саме було досліджено екзистенціалістську концепцію свободи самовираження, соціально-драматургічна модель ідентичності як окремої ролі, постструктуралістська теорія перформативності ідентичності а також сучасні підходи до цифрової культури, проблема множинності та алгоритмізації суб'єкта. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на аналіз етичних і антропологічних наслідків цифрової трансформації суб'єкта.

Ключові слова: цифрова ідентичність, автентичність, перформативність, суб'єктивність, штучний інтелект, цифрова культура, самоконструювання, соціальні мережі.

Вступ

Цифрові технології у добу глобальних трансформацій не лише змінюють форми комунікації, вони істотно трансформують способи саморозуміння людини. У свою чергу цифрове середовище стає унікальним простором, у якому ідентичність не просто виражається, вона активно конструюється, вона модифікується та репрезентується завдяки множині різноманітних практик. У цьому контексті постає проблема співвідношення таких феноменів, як автентичність, перформативність, а також проблема впливу штучного інтелекту на процеси самоконструювання. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю філософського осмислення цифрової ідентичності як феномену, який має міждисциплінарний характер та перебуває на перетині антропології, соціальної філософії, філософії науки і техніки та ін. У такому контексті особливого значення набуває питання, чи зберігає суб'єкт свою цілісність в умовах цифрової множинності? Чи ідентичність розчиняється у серії перформативних актів? **Метою статті** є здійснення філософського аналізу цифрової ідентичності крізь призму протиставлення автентичності та перформативності, а також виявлення ролі штучного інтелекту у процесах її формування.

Методи

Методологічну основу статті становить комплекс історико-філософської методології, це дозволяє реконструювати еволюцію уявлень про ідентичність та здійснювати її філософське осмислення. У статті використано герменевтичний метод, мета якого полягає у здійсненні інтерпретації текстів сучасних філософів, дослідників, теоретиків культури тощо, заради виявлення смислових структур таких понять як "автентичність" і "перформативність" у сучасному наративі штучного інтелекту. Окремо було використано порівняльний метод, за допомогою якого було здійснено зіставлення різних підходів до розуміння ідентичності, як наприклад, екзистенціалістського, соціально-конструктивістського, постструктуралістського та ін. Важливим підходом у реалізації дослідження став міждисциплінарний підхід, який інтегрує філософські, антропологічні, технологічні, цифрові та інші аспекти аналізу цифрової ідентичності, зокрема в контексті розвитку штучного інтелекту.

Результати

У сучасному світі цифрова ідентичність постає не як статична характеристика суб'єкта, втім, як складний та динамічний процес самоконструювання, який здійснюється у взаємодії індивіда з цифровими середовищами. На відміну від традиційних уявлень про ідентичність як усталену сутність, сьогодні актуалізується новий підхід, згідно з яким "Я" формується через практики самопрезентації та інтерпретації власного досвіду. Так, наприклад, у цьому контексті доречно звернутися до екзистенціалістської ідеї Ж.-П. Сартра (Jean-Paul Charles Aymard Sartre, 1905–1980 pp.) про

© Нездоля Олександр, 2026

те, що існування передує сутності, людина не має наперед заданої природи, а конститує себе через власні дії. Ідея про те, що екзистенція передує есенції вже давно і активно досліджується в історико-філософських колах, мета цієї ідеї – змінити людське уявлення про власну природу, зрозуміти, що те, якою людиною є та буде суб'єкт залежить від того, як вона буде проектувати себе у майбутнє.

Цікавим є той факт, що цифрова ідентичність постає не як задана сутність, а як процес постійного самоконструювання, що розгортається в мережевому середовищі. Зокрема, Ж.-П. Сартр наголошує, що "...під екзистенціалізмом ми розуміємо таке вчення, яке уможливорює людське життя і яке, крім того, стверджує, що всяка істина і будь-яка дія передбачають деяке середовище та людську суб'єктивність" (Сартр, 2022, с. 50). У цифрову епоху таким середовищем виступає онлайн-простір, він стає умовою можливості для прояву, а також формування ідентичності. Більше того, теза про те, що "існування передує сутності", яку поділяють як теїстичні, так і атеїстичні екзистенціалісти, означає, що людина не має наперед заданої природи, що вона формує себе завдяки власним діям. "...існують два різновиди екзистенціалістів: по-перше, це християнські екзистенціалісти, до яких відношу Ясперса (див. примітка [1]) і сповідника католицизму Габрієля Марселя [2]; і, по-друге, екзистенціалісти-атеїсти, до яких належать Гайдеггер [3] та французькі екзистенціалісти [4], зокрема і я сам. Тих і інших поєднує лише переконання в тому, що існування передує сутності, або, якщо хочете, що потрібно виходити із суб'єкта" (Сартр, 2022, с. 50). Це особливо виразно проявляється у цифровому середовищі, де суб'єкт отримує розширені можливості для самопрезентації, для експериментування з різноманітними ролями, для конструювання множинного "Я". Тому цифрова ідентичність постає як динамічний проект, і цей проект постійно переосмислюється у взаємодії з технологічними платформами та іншими користувачами.

Сьогодні цифрові платформи створюють нові умови та можливості для реалізації цієї свободи самотворення, і водночас вони радикалізують їх. Це означає, що соціальні мережі, а разом з тим і персональні профілі, і цифрові сліди у сукупності стають інструментами, за допомогою яких індивід не лише репрезентує себе, втім, постійно редагує, модифікує, корегує, переосмислює власну ідентичність тощо. Таким чином, цифрова ідентичність набуває характеру відкритого проекту, а він, на думку французького екзистенціаліста, не має завершеної форми. Водночас цей процес не є повністю автономним. Наприклад, як показує аналіз сучасних соціально-філософських підходів, цифрове самоконструювання відбувається в умовах певних обмежень, це структурні обмеження, що зумовлені архітектурою платформ, їхніми алгоритмічними механізмами добору інформації. У цьому сенсі цифрова ідентичність формується у взаємодії між свободою самовираження, між внутрішнім прагненням людини, та зовнішніми детермінантами, які спрямовують і стандартизують способи самопрезентації, часом непомітно. Іншими словами, цифрова ідентичність може бути інтерпретована як процес постійного самоконструювання, що поєднує екзистенційну свободу індивіда з технологічно опосередкованими формами соціальної взаємодії.

У статті "Самоідентифікація особистості в межах екзистенціального дискурсу Жана-Поля Сартра" (2024 р.) М. О. Мазур досліджує екзистенціалістське розуміння самоідентифікації особистості, насамперед у філософії Ж.-П. Сартра. Головна ідея французького філософа полягає в тому, що людина не має наперед заданої сутності чи "природи", а навпаки, людина спочатку опиняється у світі, існує, і лише потім через вибір та відповідальність створює саму себе. Іншими словами, сенс життя не задається ззовні, ні Богом, як у випадку атеїстичного філософа, ні природою, ні соціальними законами, він формується самою особистістю. "Французький мислитель Жан-Поль Сартр експлікує проблему самоідентифікації особистості в контексті ідей про свободу, суб'єктивність та сенс існування. Сенс життя людини на думку філософа формується через її власний вибір та дії, а не через зовнішні фактори або об'єктивні закони. Ідея тотожності сутності та існування, яка є центральною в екзистенціалізмі здійснила переворот у філософському світогляді ХХ-го століття і сприяла усуненню застарілої парадигми, що базувалася на традиційній ідеї тотожності мислення і буття, яка свого часу домінувала в класичній німецькій філософії та філософії Нового часу. Квінтесенція ідеї тотожності сутності й існування втілюється в досить відомій сентенції Жана-Поля Сартра, який говорив про те, що існування людини передує будь-якій сутності чи визначеності" (Мазур, 2024, с. 23). Дослідники підкреслює, що ця позиція означає радикальний злам попередньої філософської традиції, зокрема класичної німецької філософії, де вважалося, що існує певна наперед визначена сутність людини або розумний порядок буття. Так, натомість у екзистенціалізмі ключовою стає теза про існування, яке передує сутності, що означає, що людина є відкритим проектом, що вона сама себе конструює.

Звертаючись до контексту цифрової ідентичності, можна сказати, що проблема автентичності є однією з центральних у сучасній філософії. Втім, традиційно автентичність пов'язується з уявленням про внутрішню цілісність та самототожність, і у цьому сенсі вона має глибоке коріння в екзистенціалізмі, як було зазначено. Водночас у цифрову епоху ця класична модель зазнає істотної трансформації, оскільки онлайн-простір створює умови, за яких ідентичність набуває характеру публічної репрезентації, а вона постійно конструюється, редагується тощо.

У книзі Ервінга Гофмана (Erving Goffman, 1922–1982 pp.) "Презентація себе в повсякденному житті" ("The Presentation of Self in Everyday Life", 1956 p.) американський антрополог, соціолог, філософ аналізує природу соціальної взаємодії як процесу, що ґрунтується на довірі та інтерпретації. Він стверджує, що в ситуації безпосереднього спілкування люди ніколи не мають повного доступу до справжньої сутності іншого, а тому вони змушені діяти на основі припущень, аналізуючи різноманітні сигнали, певні враження, які інша людина про себе створює. Ключова ідея книги полягає в тому, що будь-яка соціальна дія має особливий характер, коли людина ніби пропонує певний свій образ себе, який інші приймають на віру. Наприклад, людина довіряє співрозмовнику, вона вважає його щирим, хоча не можемо перевірити це. Зрештою реальна "цінність" такої взаємодії може бути зрозумілою лише згодом. Як пише Е. Гофман: "Отже, ми виявляємо, що коли індивід перебуває в безпосередній присутності інших, його діяльність матиме обіцянковий характер. Інші, ймовірно, виявлять, що повинні прийняти індивіда на віру, пропонуючи йому справедливу винагороду, поки він присутній перед ними, в обмін на щось, справжня цінність якого не буде встановлена, доки він не покине їхню присутність. (Звичайно, інші також живуть за допомогою висновків у своїх стосунках з фізичним світом, але лише у світі соціальної взаємодії об'єкти, про які вони роблять висновки, навмисно сприятимуть і перешкоджатимуть цьому процесу висновків.) Безпека, яку вони виправдано відчують, роблячи висновки про ін-

дивіда, звичайно, змінюватиметься залежно від таких факторів, як обсяг попередньої інформації, яку вони мають про нього, але жодна кількість таких минулих доказів не може повністю усунути необхідність діяти на основі висновків" (Goffman, 1956, p. 2). Як підкреслює американський мислитель, соціальна реальність відрізняється від фізичної, люди свідомо керують враженнями, які вони справляють на інших, і таку саму поведінку ми можемо спостерігати сьогодні у цифровій мережі. Люди можуть як полегшувати розуміння себе, так і навмисно його ускладнювати, а відтак соціальна взаємодія набуває рис своєрідної "сцени", де кожен учасник інтерпретує дії інших, не маючи повної впевненості. Соціальне життя, онлайн чи офлайн, є процесом постійного конструювання і зчитування вражень, а довіра завжди поєднується з невизначеністю. Ці ідеї добре ілюструють витоки ідеї перформативності, і в офлайн-, і в онлайн-взаємодії людина завжди "представляє" себе, а інші – інтерпретують цей виступ, не маючи повної гарантії його істинності.

Доречно звернутися до концепції перформативності Джудіт Батлер (Judith Butler), згідно з якою ідентичність теж не є стабільною сутністю, а формується через повторювані практики та через дискурси. У цифровому середовищі ця перформативна природа ідентичності радикалізується, таким чином профілі в соціальних мережах, аватари, контент, навіть, сам стиль комунікації стають своєрідними маніфестаціями. Сара Саліх досліджуючи філософію Дж. Батлер задається питанням, як може існувати вистава без виконавця, акт без актора? Насправді, вважає дослідниця, Дж. Батлер не стверджує, що гендер – це вистава, і вона розрізняє виставу та перформативність (хоча часом у "Проблемах з гендером" ці два терміни ніби переходять один в одного): "В інтерв'ю, даному в 1993 році, вона наголошує на важливості цього розмежування, стверджуючи, що, хоча вистава передбачає попередньо існуючого суб'єкта, перформативність оскаржує саме поняття суб'єкта" (Salih, 2006, p. 56). Американська філософія Дж. Батлер у праці "Гендерний клопіт. Фемінізм та підриз тожсамості" ("Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity", 1990 p.) розгортає радикальну критику традиційного розуміння гендеру як чогось природного та стабільного, як чогось внутрішньо задане. Натомість, вона показує, що гендер не є сутністю, у класичному розумінні цього поняття, втім, вона є процесом, який формується через соціальні практики. Це відбувається завдяки мові та нормам дії. Іншими словами, те, що ми сприймаємо як "чоловіче" чи "жіноче", є результатом історично сформованих культурних сценаріїв, це аж ніяк не біологічної необхідності. Так, наприклад, Дж. Батлер стверджує, що гендер є перформансом, тобто не чимось уже наявним, а тим, що постає в процесі виконання. На її думку, ідентичність не передує дії, втім, навпаки вона виникає через неї, а це у свою чергу означає, що не існує якогось справжнього гендеру, натомість ми постійно його відтворюємо через мову та поведінку: "...гендер виявляється перформансом, тобто конституюванням ідентичності, якою вона має бути. В цьому сенсі гендер завжди є дією, але й не дією суб'єкта, про якого можна сказати, що він існує до дії" (Butler, 1999, p. 25).

Філософія заперечує саму ідею "глибинної" гендерної ідентичності, яка буцімто стоїть за її проявами і доводить, що ідентичність конституюється саме через ці прояви. Іншими словами слід визнати, що немає "внутрішнього ядра", яке виражається назовні, а є лише повторювані акти, які створюють ілюзію такого ядра: "...немає гендерної ідентичності за вираженнями гендеру; ця ідентичність перформативно конституюється самими "вираженнями", які вважаються її результатами..." (Butler, 1999, p. 25). Таким чином американська філософія показує, що гендер це не окрема даність, втім, це процес, а ідентичність, формується завдяки практикам, але не передує їм. У філософському контексті це означає перехід від есенціалізму до перформативності, це у свою чергу добре узгоджується з тенденціями постструктуралізму та критикою суб'єкта як стабільної сутності.

Напруження між автентичністю та перформативністю проявляється в тому, що сьогодні користувач одночасно прагне бути "справжнім" і водночас змушений відповідати логіці соціального схвалення. Тобто людина у цифровому середовищі постає перед подібною дилемою. Цифрові платформи стимулюють виробництво певних образів себе, ці образи відповідають трендам та очікуванням аудиторії, і у цьому контексті автентичність може перетворюватися на ще одну форму перформансу, тобто на інсценовану щирість, де демонстрація справжності сама стає частиною соціальної гри. Ця ситуація ставить під сумнів можливість чіткої дихотомії між автентичним і неавтентичним. Якщо ідентичність формується у взаємодії з іншими, то чи можлива чиста автентичність? У цифровому середовищі ця проблема загострюється, оскільки будь-яке самовираження відбувається через медіаційні структури, і таким чином, навіть найбільш щире висловлювання вже є певною мірою сконструйованим. Як зазначає у своїй статті "Саморепрезентація в цифрову епоху: трансформація свідомості та межі автентичності" (2025 p.) дослідник Д. О. Гальчинський: "У цифровому середовищі дедалі виразніше проявляється напруга між курованою ідентичністю та реальним "Я". Курована ідентичність – це образ, сформований свідомо або підсвідомо з урахуванням очікувань аудиторії, особливостей платформи та власних цілей користувача. Вона передбачає відбір моментів, подій і характеристик, які подаються як репрезентативні, навіть якщо вони відображають лише фрагмент реального життя. Натомість реальне "Я" залишається більш комплексним і суперечливим, часто прихованим за межами публічного простору" (Гальчинський, 2025). З іншого боку, перформативність не обов'язково означає нещирість або фальш, вона може розглядатися як спосіб творчого самовираження. Як своєрідне експериментування з ідентичністю та розширення меж суб'єктивності. І у цьому сенсі цифрова ідентичність постає як множинна і динамічна, а це дозволяє індивіду приміряти різні ролі та способи буття. Водночас така множинність може призводити до фрагментації суб'єкта, втрати стабільного ядра ідентичності та зростання екзистенційної невизначеності. У аналітична психологія Карл Густав Юнг (Carl Gustav Jung, 1875–1961 pp.) визначає персону як соціальну "маску", яку індивід одягає для взаємодії з іншими. Це не фальш, це інструмент адаптації, тобто спосіб бути зрозумілим та, відповідно, прийнятним у соціальному світі (Jung, 1928). У цифрову добу автентичність та перформативність не є взаємовиключними категоріями, вони перебувають у складному діалектичному зв'язку. Так, наприклад, автентичність більше не може мислитися як проста відповідність сутності, вона стала своєрідною рефлексивною практикою самоконструювання в умовах публічності. А перформативність, своєю чергою, виявляється не лише механізмом соціального контролю, втім, ресурсом для творчого переосмислення власної ідентичності. Саме в цьому напруженому полі, тобто між щирістю та інсценізацією, свободою та нормативністю формується цифрова суб'єктивність.

У своїй книзі "Сучасність та самоідентичність" ("Modernity and Self-Identity", 1991 р.) Ентоні Гідденс (Anthony Giddens) досліджує проблему самоідентифікації (Self-Identity) у сучасності, він пише: "Хоча основна увага приділяється особистості, це не є передусім працею з психології. Головний акцент у книзі робиться на появі нових механізмів самоідентичності, які формуються – але також формують – інституціями сучасності. Особистість – це не пасивна сутність, що визначається зовнішніми впливами; формуючи свою самоідентичність, незалежно від того, наскільки локальними є їхні конкретні контексти дій, індивіди сприяють соціальним впливам, які є глобальними за своїми наслідками та впливом, та безпосередньо їх сприяють" (Giddens, 1991, pp. 1-2). Сучасний етап розвитку цифрової культури вирізняється якісною трансформацією механізмів конструювання ідентичності. Це пов'язано з активним впровадженням систем штучного інтелекту в останні роки. Сьогодні дослідники сходяться у думці про те, що настав новий бум штучного інтелекту: "Коли в 1940-х роках з'явилися програмовані обчислювальні машини, британський логік Алан Тюрінг розмірковував про "інтелектуальну машину, яка могла б навчатися на досвіді... змінюючи власні інструкції". У 1956 році ця дисципліна народилася та отримала назву ШІ в рамках "Літнього дослідницького проекту зі штучного інтелекту в Дартмуті". Відтоді вона пережила сплески суспільного інтересу та фінансування (близько 1956-1974, приблизно 1981-1992), кожен з яких супроводжувався так званою " зимою ШІ", коли фінансування та суспільний інтерес були обмаль. Приблизно у 2015 році розпочався новий бум ШІ, і ".ai" почав замінювати ".com" на будівлях та білбордах" (Zysman, & Nitzberg, 2020, p. 5). Якщо раніше цифрова ідентичність формувалася переважно як результат самопрезентації індивіда у мережевому середовищі, то сьогодні вона дедалі більше постає як продукт взаємодії людини і алгоритмічних систем, і саме тому постає актуальна необхідність філософського осмислення того, як штучний інтелект змінює саму природу суб'єктивності та автентичності. Передусім варто зазначити, що ШІ виступає не лише як інструмент, втім, як медіатор ідентичності, оскільки чат-боти, алгоритми, системи персоналізації, генеративні моделі та багато іншого, всі ці технології не просто відображають індивіда, вони впливають на те, як, з одного боку, він себе бачить, і як з іншого – його бачать інші. Іншими словами, цифрова ідентичність формується у полі зворотного зв'язку користувача і алгоритму. Людина продукує інформацію, яку алгоритм інтерпретує та повертає у вигляді образів і наративів, які знову впливають на саморозуміння суб'єкта. Особливу роль у цьому процесі відіграють генеративні моделі, які здатні продукувати тексти, продукувати зображення та інші продукти. Це, по суті, новий вимір делегування самовираження, оскільки індивід може або частково, або повністю передавати функцію репрезентації себе штучному інтелекту. Це відбувається під час автоматичного створення постів, під час генерації образу, відповіді на лист тощо. У сукупності це породжує низку філософських питань, наприклад, чи залишається така ідентичність автентичною? Де проходить межа між "Я" та технологією? І чи не трансформується суб'єкт у якісно нову гібридну сутність людини та алгоритму? Таким чином, штучний інтелект не просто трансформує цифрову ідентичність, він змінює саму логіку її формування, починаючи від самоконструювання до співконструювання з алгоритмами, ця та інші проблеми вимагають переосмислення класичних понять, таких як суб'єкт, автентичність, свобода, "Я" та інші. У такій перспективі цифрова ідентичність постає як динамічний, гібридний, відкритий процес, у якому межі між людиною і технологією стають дедалі менш визначеними.

Дискусія і висновки

У ході дослідження встановлено, що сучасне розуміння ідентичності формується у взаємодії двох полюсів – автентичності та перформативності. Разом з тим прослідковуються окремі традиції розгляду цього питання. Так, наприклад, екзистенціалістська традиція підкреслює унікальність і свободу суб'єкта, наголошуючи на його здатності до самотворення через вибір і відповідальність. Натомість у постструктуралістських підходах ідентичність розглядається як результат повторюваних соціальних практик і дискурсивних конструцій. Цифрове середовище радикалізує цю напругу, так, наприклад, з одного боку, воно розширює можливості самовираження, але з іншого – стимулює перформативність, фрагментацію, множинність ідентичностей тощо. У соціальних мережах суб'єкт постає як конструкт, що постійно відтворюється у взаємодії з іншими та алгоритмічними структурами. Особливу роль у цьому процесі відіграє штучний інтелект, який не лише посередковує комунікацію, він активно впливає на формування цифрових образів, якими користуються користувачі, пропонуючи готові моделі поведінки, стилю самопрезентації тощо. Узагальнюючи, можна систематизувати ключові ідеї дослідження: екзистенціалістська концепція (свобода, самотворення), соціально-драматургічна модель (ідентичність як роль), постструктуралістська теорія (перформативність ідентичності), сучасні підходи до цифрової культури (множинність і алгоритмізація суб'єкта). Таким чином, цифрова ідентичність постає як динамічний і багатовимірний феномен, у ньому поєднуються елементи самоконструювання, соціальної взаємодії, технологічного впливу тощо.

Джерела фінансування. Це дослідження не отримало жодного гранту від фінансової установи в державному, комерційному або некомерційному секторах.

Список використаних джерел

- Мазур, М. О. (2024). Самоідентифікація особистості в межах екзистенціального дискурсу Жана-Поля Сартра. *Епістемологічні дослідження в філософії, соціальних і політичних науках*, 7(1), 22-30. <https://doi.org/10.15421/342412>
- Сартр, Ж.-П. (2022). Екзистенціалізм – це гуманізм. *Психологія і суспільство*, 2(86), 49-65. <https://doi.org/10.35774/pis2022.02.049>
- Butler, J. (1999). *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*. Routledge.
- Giddens, A. (1991). *Modernity and Self-Identity: Self and Society in the Late Modern Age*. Stanford University Press.
- Goffman, E. (1956). *The Presentation of Self in the Everyday Life*. University of Edinburgh.
- Jung, C. G. (1928). *Two Essays On Analytical Psychology*. Bailliere, Tindall and Cox. URL: <https://archive.org/details/in.ernet.dli.2015.218694/page/n7/mode/2up>
- Salih, S. (2006). On Judith Butler and Performativity. URL: https://www2.kobe-u.ac.jp/~alexroni/IPD2020/IPD2020%20No.2/Salih-Butler-Performativity-Chapter_3.pdf
- Zysman, J., & Nitzberg, M. (2020, August). *Governing AI: Understanding the limits, possibility, and risks of AI in an era of intelligent tools and systems*. Berkeley Roundtable on the International Economy.
- Гальчинський, Д. О. (2025). Саморепрезентація в цифрову епоху: трансформація свідомості та межі автентичності. *Вісник гуманітарних наук*, 10. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17015540>

References

- Butler, J. (1999). *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*. Routledge.
- Giddens, A. (1991). *Modernity and Self-Identity: Self and Society in the Late Modern Age*. Stanford University Press.
- Goffman, E. (1956). *The Presentation of Self in the Everyday Life*. University of Edinburgh.
- Halchynskiy, D. (2025). Self-representation in the digital age: transformation of consciousness and the limits of authenticity. *Bulletin of Humanities*, 10. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17015540>
- Jung, C. G. (1928). *Two Essays On Analytical Psychology*. Bailliere, Tindall and Cox. URL: <https://archive.org/details/in.ernet.dli.2015.218694/page/n7/mode/2up>
- Mazur, M. (2024). Self-Identification of the Personality Within the Existential Discourse of Jean-Paul Sartre. *Epistemological studies in Philosophy, Social and Political Sciences*, 7(1), 22-30 [In Ukrainian]. <https://doi.org/10.15421/342412>
- Salih, S. (2006). On Judith Butler and Performativity. URL: https://www2.kobe-u.ac.jp/~alexroni/IPD2020/IPD2020%20No.2/Salih-Butler-Performativity-Chapter_3.pdf
- Sartre, J.-P. (2022). Existentialism is humanism. *Psychology and Society*, 2(86), 49-65 [In Ukrainian]. <https://doi.org/10.35774/pis2022.02.049>
- Zysman, J., & Nitzberg, M. (2020, August). *Governing AI: Understanding the limits, possibility, and risks of AI in an era of intelligent tools and systems*. Berkeley Roundtable on the International Economy.

Отримано редакцією журналу / Received: 20.03.26

Прорецензовано / Revised: 20.04.26

Схвалено до друку / Accepted: 27.04.26

Опубліковано / Published: 30.05.26

Oleksandr NEZDOLIA, PhD Student

ORCID ID: 0009-0000-8406-7269

e-mail: s.nezdolia@gmail.com

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

PHILOSOPHICAL ANALYSIS OF DIGITAL IDENTITY (BETWEEN AUTHENTICITY, PERFORMANCE AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE)

Background. The article explores the phenomenon of digital identity in the context of global transformations of modern society. At the same time, the relevance of the topic is due to the growing influence of digital technologies and artificial intelligence on the processes of self-construction of the individual. The article carries out a philosophical analysis of digital identity through the prism of the relationship between authenticity and performativity, and also demonstrates the main features of the modern interdisciplinary narrative.

Methods. The methodological basis of the article is a complex of historical and philosophical methodology, which in turn is supplemented by hermeneutic, comparative and interdisciplinary approaches. This allowed us to interpret key concepts of identity and identify their transformation in the digital environment. As well as to trace the main impacts of the development of artificial intelligence on the self-perception of the individual.

Results. The article establishes that digital identity is formed in the interaction between the desire for authenticity and the need for performative self-presentation. It is also shown that social networks and digital platforms contribute to the plurality of identities and at the same time strengthen their dependence on external assessments, algorithmic structures, etc. As a result, it is substantiated that artificial intelligence is not only a tool, but also an active factor in the formation of identity.

Conclusions. Today, digital identity is a dynamic phenomenon that combines elements of individual freedom, social interaction and technological influence. It is not reduced to either the authentic "I" or a purely performative construction, but appears as their complex interaction. In general, it is possible to systematize key ideas and determine the main vectors of thought direction, namely, the existentialist concept of freedom of expression, the socio-dramaturgical model of identity as a separate role, the post-structuralist theory of performativity of identity, as well as modern approaches to digital culture, the problem of plurality and algorithmization of the subject were investigated. Further research could be aimed at analyzing the ethical and anthropological consequences of the digital transformation of the subject.

Keywords: digital identity, authenticity, performativity, subjectivity, artificial intelligence, digital culture, self-construction, social networks.

Автор заявляє про відсутність конфлікту інтересів. Спонсори не брали участі в розробленні дослідження; у зборі, аналізі чи інтерпретації даних; у написанні рукопису; в рішенні про публікацію результатів.

The author declares no conflicts of interest. The funders had no role in the design of the study; in the collection, analyses or interpretation of data; in the writing of the manuscript; in the decision to publish the results.